

neúplnost řízení prvního soudu, což rekurující družstvo právem vytýká. Podle názoru nejvyššího soudu nebylo důvodu ke zrušení usnesení soudu první stolice.

Čís. 13719.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Schází-li zákonný předpoklad nedostatku plné moci na straně toho, kdo podepsal směnku jako zmocněnec společnosti podle občanského zákoníka (§ 1175 a násl. obč. zák.), nemůže býti směnečně zavázán podle § 103 (1) směn. zák., třebaže z jeho podpisu za společnost nemohl ani pro společnost vzejíti směnečný závazek.

(Rozh. ze dne 4. července 1934, Rv I 1101/34.)

Firma Bratří L. byla rodinnou společností, jež provozovala cihelnu a na níž byli kapitálově účastněni bratři: Quido, Alois a František L-ovi. Na směnce, o níž tu jde, byla uvedena jako směnečník firma bratří L. Směnka byla podepsána Františkem L-em. Žalobkyně zažalovala původní směnku proti firmě Bratří L., a byl proti této firmě vydán pravoplatný směnečný platební příkaz. Nebylo sporu o tom, že firma Bratří L. neexistuje. Směnečný platební příkaz, vydaný napotom proti Františku L-ovi, procesní soud první stolice zrušil. Odvolací soud ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. Důvody: V adrese směnky je vyznačena firma Bratří L., za kterou směnku přijal František L. a směnečný platební příkaz byl vydán proti firmě, o které však je zjištěno, že jí v době podpisu směnky nebylo, a žalovaný František L. při podpisu směnky nemohl býti v pochybnosti, že směnku podpisuje za neexistující firmu. Směnečný platební příkaz vydaný proti neexistující firmě nemůže tedy býti vykonán, exekuci na jeho podkladě vésti s úspěchem nelze a proto jest žalovati osobu, která směnku za neexistující firmu podepsala, a účelem sporu jest, rozhodnouti, zda a pokud nárok žalující strany proti Františku L-ovi, jenž směnku podepsal, jest odůvodněn. V tom směru první soud, uznáv, že práva ze směnky vydáním směnečného platebního příkazu proti příjemci zanikla, neposoudil věc po stránce právní správně. Poukaz na případ, kde je zavázána ze směnky veřejná obchodní společnost, že je napřed žalovati ji a, při nedobytnosti směnečné pohledávky veřejné společnosti, není případný, ježto vydáním směn. platebního příkazu proti společnosti jako příjemci se vyčerpává směnečné právo proti ní a vzhledem k čl. 112 obch. zák. i proti jejím veřejným společníkům. Exekuční titul proti společnosti lze ovšem provést i proti veřejným společníkům zvláště (§ 11 ex. ř.). Lze ovšem přímo žalovati na základě směnky akceptované společností toho, jehož jméno je ve firmě veřejné obchodní společnosti. Odvolatelka dovozuje, že žalovaný, jenž podepsal směnku jménem neexistující firmy, podepsal ji jako zástupce k tomu oprávněný a proto ručí sám směnečně z této směnky. První soud je názoru, že žalovaný, nejso ve směnečné adrese uveden, není směnečníkem a proto nemůže býti příjemcem a že

podepsal směnku jako společník v adrese neuvedené society, jak ji normálně znamenal. Avšak firma uvedená v době podpisu směnky, jak je nesporno, vůbec právně neexistovala, ani později v obchodním rejstříku nebyla zapsána a tedy právně existentní se nestala. Nemohla se tedy směnečně zavázati a směnku svým jménem, kterého neměla, podepsati, a žalovaného k právnímu jednání, najmě ku podpisu směnky zmocniti. Žalovaný, jak uvedeno, podepsal se pod razítkem neexistující firmy. Že se chtěl podepsati za tuto firmu, nemá významu, a podepsal se tedy jako zástupce k tomuto jednání neoprávněný a proto ručí sám směnečně podle § 103 sm. zák., a ze svého podpisu na směnce je práv.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Vycházel-li odvolací soud z okolnosti, jež byla prvním soudem za nespornou vzata, že firma Bratři L., strojní cihelna ve V., neexistuje, neocítl se tím v rozporu se spisy (č. 3 § 503 c. ř. s.), jak dovolatelka vytýká, poněvadž z rozsudku je zřejmo, že odvolací soud měl na mysli veřejnou obchodní společnost tohoto znění, jež nebyla a není protokolována. Jest ovšem připustiti, že pod firmou Bratři L. podle zjištění prvního soudu provozovala rodinná společnost cihelnu ve V., na níž mimo žalovaného byli kapitálově zúčastněni též jeho bratři Quido a Alois, že jejich korespondenci podepisoval některý z nich svým jménem, nebo připojil svůj podpis pod razítko firmy. Z toho lze po právní stránce usuzovati, že tu sice nebyla protokolovaná veřejná obchodní společnost, ale že tu jde o společný podnik provozovaný třemi bratry pod uvedeným označením, tedy o společnost podle občanského zákoníka (§ 1175 a násl. obč. zák.). Takováto společnost jako taková nemůže ovšem býti podmínem práv a závazků, a proto vyzněl na prázdno platební příkaz proti ní vydaný. Že důvod žaloby proti žalovanému jakožto příjemci směnky neobstojí, je patrné již ze směnky samé. Není v ní uveden jako směnečník (§ 3 čís. 6 sm. z.), a jest z jeho podpisu pod firmou Bratři L., strojní cihelna ve V. usuzovati, že nechtěl směnku osobně za sebe přijati. Zbývá jen odpověděti k otázce, zda žalovaný není směnečně zavázán ve smyslu § 103 (1) sm. zák. jakožto nepravý zástupce — falsus procurator —, že totiž podepsal směnečné prohlášení jako zmocněnec někoho jiného, nemaje k tomu plné moci. Podle napadeného zjištění prvního soudu podepisoval žalovaný za společnost Bratři L. korespondenci, z čehož jest ve smyslu § 1201 obč. zák. usuzovati, že byl jejím zmocněncem k právním jednáním, zejména, ana žalobkyně za sporu ani netvrdila nedostatek zmocnění žalovaného nebo překročení plné moci. K závaznosti nepravého zmocněnce ze směnky se vyhledává, by podepsal směnku jako zástupce předstíraje samo oprávnění, by se tedy neprávem vydával za oprávněného zástupce proti třetí osobě. V tom směru nebylo žalovanému nic takového prokázáno, ba ani tvrzeno žalobkyní. Schází-li však zákonný předpoklad nedostatku plné moci na straně žalovaného, nemůže býti směnečně zavázán podle § 103 (1) sm. zák. a nesejde na tom, že z jeho podpisu za společnost nemohl ani pro společnost vzejíti směnečný závazek. Pokud odvolací soud vycházel jen z předpokladu,

že firma Bratři L. jako veřejná obchodní společnost neexistovala a nebyla v obchodním rejstříku zapsána a nemohla proto žalovaného zmocniti k podpisu směnky za ni a že žalovaný vystupoval při podpisu směnky jako nepravý její zástupce a je z toho práv podle § 103 (1) sm. zák., aniž přihlížel k jinému útvaru společnosti, neposoudil věc po právní stránce správně.

Čís. 13720.

Pokud vzhledem na všeobecné obchodní podmínky mezi indosantem a indosatářem nelze při kontokorentním spojení převedenou směnku posuzovati za zaplacenou tím, že je připsána na vrub účtu indosantova, pokud účet vykazuje dlužný zůstatek, a že má indosatář právo vymáhati směnečnou hodnotu na osobě směnečně zavázané.

(Rozh. ze dne 13. července 1934, Rv I 1295/34.)

Směnečný platební příkaz, vydaný k návrhu Uvěrního ústavu, procesní soud první stolice zrušil, odvolací soud ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. Důvody: V souzeném případě jde o otázku, zda se žalovaný jako směnečný dlužník tím, že plnil nikoliv do rukou směnečného věřitele, nýbrž do rukou firmy T., zhostil směnečného závazku a zda při kontokorentním vyúčtování mezi příjemcem směnečné valuty firmou T. a stranou žalující jest za to míti, že tím strana žalující byla zaplacená a došla kontokorentním vyúčtováním plné náhrady zažalované pohledávky pokud se týče zda důvodnou jest námitka, že strana žalující při kontokorentním zúčtování nebyla bezelstná, podavši žalobu. Ze zjištění prvního soudu, které odvoláním nebylo napadeno a jež zůstává tudíž pro odvolací soud závazným, vyplývá, že směnky, o něž ve sporu jde, byly eskontovány na žalující stranu firmou T. asi v polovici března 1931, tedy po směnečném postupu, a že firma T., která byla se žalující stranou v kontokorentním spojení, byla v době splatnosti směnek dne 10. června 1931 z tohoto spojení pasivní. Dále bylo prvním soudem zjištěno, že dle všeobecných obchodních podmínek žalující strany, jež firmou T. dne 13. března 1930 byly podepsány, jest v odstavci 5. těchto podmínek toto ustanovení: »Jestliže nějaká směnka nám předaná nebude včas přijata nebo zaplacená, nebo jestliže před její splatností některá z osob na ní podepsaných stane se nejistou, můžeme podle svého buď obnosem směnky i s úroky a útratami účet podatelův zatížit aneb požadovati hotové zaplacení od kteréhokoliv směnečného dlužníka. Byla-li směnka připsána na vrub účtu, nepovažuje se za zaplacenou, pokud účet vykazuje dlužný zůstatek a zůstává nám proto právo vymáhati směnečný obnos i s úroky a útratami od některého směnečně zavázaného podle naší vůle.« Prvý soud, pokud jde o tyto podmínky, vychází z názoru, že toto ujednání jest pro nedostatek souhlasu na jedné straně považovati za neplatné, i když byly podmínky S. T-em podepsány, ježto z okolností jest patrné, že mu nebyla dána možnost, by celý jich obsah, zejména shora uvedené ustanovení odst. 5. dříve přečetl, a dále dovozuje první soud, že i kdyby tomu tak nebylo, byly by tyto ob-